1.10.2025

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden sääntelystä

Ympäristövaliokunnan julkinen kuuleminen 3.10.2025

Ympäristöneuvos Juhani Gustafsson
Ympäristöministeriö
Vesi- ja luontoympäristöosasto / Vesien ja mertensuojelu -yksikkö

Vesienhoito

- Vesipuitedirektiivi (2000/60/EU) asettaa puitteet ja tavoitteet vesien hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan saavuttamiseksi.
  - Pintavesien kemiallisen tilan arviointia tarkennettu laatunormidirektiivillä ja sen päivityksellä prioriteettiainedirektiivillä.
- Ympäristönsuojelulailla, ympäristöluvilla ja niiden määräyksillä on merkittävä rooli vesipäästöjen hallinnassa ja vesien pilaantumisen estämisessä.
- Vesien ja merenhoidon järjestämistä annetussa laissa (1299/2004) säädetään sitovista ympäristötavoitteista (VMJL 20 a-b §) ympäristönsuojelulain ja vesilain lupamenettelyissä.
  - Pinta- ja rannikkovesien hyvä ekologinen ja kemiallinen tila sekä pohjavesien hyvä määrällinen ja kemiallinen tila sekä heikentymättömyysvaatimus.
- Vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista säädetään niitä koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (1022/2006)
  - Päästöraja-arvot (5§) ja päästökiellot (4-4a §)
  - Ympäristönlaatunormit EU-direktiivin mukaisille aineille (6§)
  - Erikseen kansallisessa menettelyssä määritetyt haitalliset aineet ja niiden ympäristönlaatunormit.

Kansallisten haitallisten aineiden tarkastelu

- Vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n mukaan:
  - *Suomen ympäristökeskus laatii vähintään kuuden vuoden välein suunnitelman liitteen 1 D kohdassa mainitun aineen poistamiseksi luettelosta tai uuden aineen lisäämiseksi aineluetteloon. Suunnitelmassa tulee lisäksi esittää tarpeelliset ympäristönlaatunormit sekä päästöjen ja huuhtoutumien rajoittamistoimet.*
- Suomen ympäristökeskus on laatinut viimeisimmän suunnitelman vuonna 2023.

- SYKE:n suunnitelma sisälsi ehdotuksia yksilöidä kansallisiksi haitallisiksi aineiksi samoja haitallisia aineita kuin EU komission on ehdotti EU –tason prioriteettiaineiksi.
  - Tarve odottaa EU -tason prioriteettiaine-ehdotuksen valmistumista

Vesidirektiivien muutos – pinta- ja pohjavesien haitta-aineet

- EU-komissio teki aloitteen vesidirektiivien (vesipuite- pohjavesi- ja laatunormidirektiivien) muuttamisesta jo vuonna 2022.
- **Euroopan unionin jäsenmaat, Euroopan parlamentti ja EU:n komissio pääsivät 23.9.2025 alustavaan sopuun muutoksista.**
  - https://ym.fi/-/eu-ssa-sopu-vesien-tilaa-ja-ihmisten-terveytta-turvaavasta-lainsaadannosta
- Merkittäviä muutoksia ns. kansallisten aineiden luettelon ja niiden ympäristönlaatunormien soveltamisessa
  - Kansalliset aineet huomioidaan jatkossa kemiallisen tilan luokittelussa.
  - Prioriteettiaineluettelosta poistetut aineet huomioidaan jatkossa kansallisina haitta-aineina.
  - EU –tasolla harmonisoidut ympäristönlaatunormit ja niiden huomioiminen kemiallisen tilan arvioinnissa.
- **Muutokset toimeenpantava kansallisessa lainsäädännössä viimeistään 21.12.2027.**

Lopuksi

- Muutosdirektiivin neuvottelut kestivät ennakoitua pidempään, myös kansallisten aineiden suunnitelman käsittely on viivästynyt tämän vuoksi.

  - Direktiivimuutosten toimeenpanossa on tarkoitus huomioida Suomen ympäristökeskuksen viimeisin vuonna 2023 laatima suunnitelma kansallisten aineiden ja niiden ympäristönlaatunormien muuttamisesta.
    - Direktiivin toimeenpanon määräaika 21. joulukuuta 2027.

Kiitos!

Juhani Gustafsson
puh. 0295250338
etunimi.sukunimi@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment